

УДК 636.082.32.235.1

ОЦІНКА ВПЛИВУ ГЕНОТИПОВИХ ТА ПАРАТИПОВИХ ФАКТОРІВ НА МОЛОЧНУ ПРОДУКТИВНІСТЬ КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

В. П. Ткачук, к. с.-г. н., *А. Л. Шуляр*, к. с.-г. н., *А. Л. Шуляр*, здобувач
ecos@znau.edu.ua

Житомирський національний агроекологічний університет, м. Житомир

Молочна продуктивність — основна селекційна ознака корів молочних порід, яка детермінується не лише великою кількістю генів, але й умовами зовнішнього середовища.

Метою наших досліджень була оцінка впливу генотипових та паратипових факторів на молочну продуктивність корів. Матеріалом досліджень слугувала інформація про племінне і продуктивне використання 243 корів української чорно-рябої молочної породи у СТОВ ім. Б. Хмельницького Романівського району Житомирської області.

У результаті проведених досліджень встановлено, що в корів зазначеної породи з віком спостерігалися зміни показників молочної продуктивності. Так, надій корів, кількість молочного жиру, молочного білка та їх сумарна кількість, починаючи з другої лактації, поступово зростали за одночасного зниження у молоці вмісту жиру і білка. Зі збільшенням умовної частки спадковості голштинської породи надій корів-первісток, корів за II, III та найвищу лактації поступово зростав, спостерігалася тенденція до одночасного погіршення жирно- та білковомолочності. Проведений нами дисперсійний аналіз показав, що частка впливу генотипу на молочну продуктивність корів була значною. Встановлено, що вплив генотипу корів на їх надій, залежно від лактації, складав 6,11–13,11 %, на вміст жиру в молоці — 11,93–18,85 % і на кількість молочного жиру — 7,22–14,93 %. Залежно від лактації, тривалість сухостійного періоду у корів господарства була в межах $72,0 \pm 1,21$ – $79,6 \pm 1,50$, сервіс-періоду — в межах $114,8 \pm 4,00$ – $138,7 \pm 3,23$ та міжотельного періоду — в межах $398,8 \pm 3,71$ – $421,7 \pm 3,19$ дні, що дещо перевищувало оптимальні параметри. Найвищі надої були у корів з віком першого отелення до 800 днів, за тривалості сухостійного періоду 56–65 днів, сервіс-періоду — 141–160 днів, міжотельного періоду — 426–445 днів. Встановлена частка впливу тривалості сухостійного, сервіс- та міжотельного періодів на молочну продуктивність корів. Залежно від лактації, частка впливу тривалості сухостійного періоду на надій становила 19,66–26,10, на вміст жиру в молоці — 16,19–23,06 та на кількість молочного жиру — 18,44–27,39 %, а частка впливу тривалості сервіс-періоду на ці ж показники складала, відповідно, 31,85–36,98, 30,18–36,77 і 30,14–36,63 % та тривалості міжотельного періоду на ці ж показники — 26,81–33,49, 27,45–31,17 і 26,49–33,65 %.

З метою ефективного ведення галузі молочного скотарства в умовах СТОВ імені Б. Хмельницького доцільно враховувати залежність молочної продуктивності від паратипових та генотипових факторів, оскільки встановлено значну частку їх впливу на продуктивні ознаки корів української чорно-рябої молочної породи.